

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobkyně: **P. B.**, zastoupená Mgr. Marianem Babicem, advokátem se sídlem Růžová 256/14, Opava, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 24. 7. 2014, čj. X, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 3. 2015, čj. 18 Ad 64/2014 - 26,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalované **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaná vydala dne 24. 7. 2014 rozhodnutí čj. X, kterým zamítla námitky žalobkyně a potvrdila rozhodnutí ze dne 2. 5. 2014, čj. X, kterým snížila žalobkyni výši invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně dle § 56 odst. 1 písm. d) a § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „Zákona o důchodovém pojištění“). Dle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení v Opavě ze dne 17. 4. 2014 a posudku posuzujícího

lékaře žalované ze dne 1. 7. 2014 již není žalobkyně invalidní pro invaliditu třetího stupně, resp. Je u ní snížena míra pracovní schopnosti ve výši 50 %.

[2] Proti napadenému rozhodnutí podala žalobkyně včasnou žalobu, ve které namítala, že trpí idiopatickou retroperitoneální fibrózou se stavem po odnětí levé ledviny, která je rozhodující příčinou jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Rovněž trpí lymfedémem dolních končetin, hypertenzí, častými bolestmi břicha a dalšími komplikacemi, které provázejí její primární onemocnění. Zdravotní stav je trvalý a progredující, trpí častými a nečekanými ataky bolesti, které jí znemožňují jakoukoli pracovní či volnočasovou aktivitu. Je tedy prakticky nezaměstnatelná a je přesvědčena, že naplňuje znaky onemocnění uvedené v kapitole XIII, oddílu D, položky 1, písm. d) přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb., a že její stav odpovídá invaliditě třetího stupně.

II. Shrnutí rozsudku krajského soudu

[3] Žalobu krajský soud zamítl jako nedůvodnou.

[4] Krajský soud vyšel z posudkového spisu žalobkyně vedeného u Okresní správy sociálního zabezpečení v Opavě (dále jen „OSSZ“) a posudku posudkového lékaře žalované, které si soud vyžádal. Z uvedených podkladů vzal krajský soud za prokázané, že žalobkyně byla uznána částečně invalidní ode dne 1. 9. 2004 a plně invalidní ode dne 1. 4. 2005. Dne 17. 4. 2014 byla žalobkyně posouzena při kontrolní prohlídce lékařem posudkové služby OSSZ se závěrem, že je invalidní, přičemž se jedná o invaliditu druhého stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění, neboť pokles pracovní schopnosti u ní činí 50 % podle kapitoly XIV, oddíl A, položky 6, písm. b) přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb. Žalovaná následně vydala rozhodnutí prvního stupně, kterým snížila žalobkyni invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně, a to s odkazem na závěry kontrolní lékařské prohlídky ze dne 17. 4. 2014. Žalobkyně s tímto závěrem nesouhlasila a podala včasné námitky. Dne 1. 7. 2014 byla žalobkyně posouzena posudkovým lékařem žalované, který potvrdil správnost závěrů předcházející lékařské kontroly a konstatoval, že se míra poklesu pracovní schopnosti nemění. Proto žalovaná vydala napadené rozhodnutí, kterým zamítl námitky žalobkyně a potvrdila rozhodnutí prvního stupně.

[5] Krajský soud si z důvodu, že se v daném řízení jedná o dávku důchodového pojištění podmíněnou nepříznivým zdravotním stavem, vyžádal odborný lékařský posudek posudkové komise, která je k tomu povolána přímo ze zákona podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Posudková komise v novém posudku setrvala na závěru, že se míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně nemění, a tedy, že zůstává ve výši 50 %. Žalobkyně není schopna nadměrné těžké fyzické práce se zvedáním a přenášením těžkých břemen, práce ve vynucených polohách, práce dlouhodobě ve stoje nebo v sedě. Je pro ni nevhodná práce v nepříznivých klimatických podmínkách. Je schopna lehčí práce za uvedených omezení v interiéru s možností změny polohy a více pohybu. Je schopna zaučení a zaškolení.

[6] Návrhu žalobkyně, aby byl vyžádán doplňující posudek k otázce, proč posudková komise nepovažuje stav po nefrektomii jako příčinu pro hodnocení procentuálního

poklesu pracovní schopnosti žalobkyně, soud nevyhověl. Krajský soud považoval posudek posudkové komise za bezvadný, jelikož posudková komise byla složena z posudkového lékaře a odborného lékaře z oboru nemoci žalobkyně, a jeho závěry jsou ve shodě s posudkem posudkového lékaře žalované. Oba posudky konstatovaly závěr, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně je rozvinutá idiopatická retroperitoneální fibróza, a že žalobkyně již není invalidní ve třetím stupni. Posudky vycházely z veškeré zdravotní dokumentace žalobkyně. Z těchto důvodů krajský soud považoval daný návrh na doplnění dokazování za nedůvodný.

[7] Krajský soud dospěl k závěru, že žalobkyně ke dni 24. 7. 2014 nenaplnila zákonné podmínky invalidity třetího stupně podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, a že závěry napadeného rozhodnutí jsou správné. Proto zamítl její žalobu jako nedůvodnou.

III. Důvody kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[8] Žalobkyně (stěžovatelka) podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[9] Stěžovatelka nesouhlasí s posouzením své invalidity způsobem, který provedl krajský soud, jelikož ten vycházel výlučně z posudku posudkové komise. Namítá, že závěr o její invaliditě druhého stupně není v posudku posudkové komise a ani v rozsudku krajského soudu dostatečně odůvodněn.

[10] Trvá na názoru, že její zdravotní stav je nutné hodnotit jako těžkou formu idiopatické retroperitoneální fibrózy a kvalifikovat jí podle kapitoly XIII., oddílu D, položky 1d) přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb., které odpovídá pokles pracovní schopnosti v rozsahu 70 - 80 %. Onemocnění je trvale vysoce aktivní a progredující, což vyplývá zejména z lékařských zpráv urologa MUDr. H. Téměř ze všech lékařských zpráv vyplývá, že onemocnění je léčebně těžko ovlivnitelné a způsobuje těžkou poruchu dalších orgánů, především ledvin, centrální nervové soustavy a měkkých tkání. Proto je stěžovatelka prakticky nezaměstnatelná, jelikož nemůže pracovat ve stoje ani v sedě, nosit těžká břemena či pracovat v nepříznivých klimatických podmínkách.

[11] Posudková komise se vůbec nevypořádala s uvedenými skutečnostmi a v posudku zcela opomněla vysvětlit, proč zdravotní stav stěžovatelky nelze kvalifikovat jako těžkou formu předmětného onemocnění. S daným onemocněním se léčí již více než 10 let, přičemž do vydání rozhodnutí žalované byl její zdravotní stav kvalifikován jako invalidita třetího stupně. Pokud je její onemocnění progredující, tak logicky nemohlo dojít ke zlepšení jejího zdravotního stavu. Z těchto důvodů je pro ni závěr žalované o invaliditě druhého stupně překvapivý.

[12] Navrhovala doplnění posudku posudkové komise, v němž měla komise odstranit uvedené nedostatky. K návrhu se připojila i žalovaná, avšak krajský soud návrhu nevyhověl, aniž by to nějak zdůvodnil. Jelikož soud pouze nekriticky přebíral závěry posudku posudkové komise, aniž je jakkoli hodnotil či konfrontoval s tvrzeními stěžovatelky, trpí napadený rozsudek nedostatkem odůvodnění a je nepřezkoumatelný.

[13] Na základě výše uvedeného stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[14] Žalovaná se ke kasační stížnosti vyjádřila takto, že nemá výhrady či připomínky k napadenému rozsudku, který rovněž považuje za přezkoumatelný a dostatečně odůvodněný.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[15] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti a je projednatelná.

[16] Kasační stížnost není důvodná.

[17] Z kasační stížnosti je zřejmé, že stěžovatelka nesouhlasí s rozsudkem krajského soudu z důvodu nepřezkoumatelnosti spočívající v jeho nedostatečném odůvodnění a překvapivosti jeho závěrů, stejně jako závěrů posudkové komise v jejím posudku a závěrů žalované v napadeném rozhodnutí.

[18] Stěžovatelka dovozuje, že trpí těžkou formou idiopatické retroperitoneální fibrózy, kterou je třeba kvalifikovat podle kapitoly XIII., oddílu D, položky 1d) přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb., které odpovídá pokles pracovní schopnosti v rozsahu 70 - 80 %. Její onemocnění je vysoce aktivní, progredující, léčebně těžko ovlivnitelné a způsobuje těžkou poruchu dalších orgánů, což vyplývá zejména z lékařských zpráv urologa MUDr. H.

[19] V rozsudku ze dne 15. 5. 2013, čj. 6 Ads 11/2013 – 20, Nejvyšší správní soud konstatoval, že „správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, správní soud v řízení o správní žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity a změny jejího stupně, resp. v řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu, ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise, o němž se opírá správní rozhodnutí, je úplný a přesvědčivý (test úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku), případně – namítal-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (test řádného složení posudkové komise).“ Soud tedy nepřezkoumává, zda je stěžovatelka invalidní či jakým stupněm invalidity trpí, neboť k tomu není oprávněn a ani odborně schopen.

[20] Podle § 39 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní tehdy „[...] jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %“. Podle procentního vyjádření poklesu pracovní schopnosti rozlišuje odst. 2 uvedeného ustanovení invaliditu prvního, druhého a třetího stupně s tím, že o invaliditu druhého stupně se jedná v případě, jestliže poklesla pracovní schopnost pojištěnce nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %. Podle odstavce 3 téhož paragrafu se pracovní schopností pojištěnce rozumí „[...] schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se

rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.“

[21] Posouzení míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení dne vzniku invalidity je otázkou odbornou. Rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tímto účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudkové komise jsou oprávněny posoudit pokles pracovní schopnosti a zaujmout posudkové závěry o invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. Proto je nutné klást důraz na správnost, přesvědčivost a úplnost posudku vydaného posudkovou komisí, jež musí krajský soud pečlivě zkoumat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2003, čj. 4 Ads 13/2003 – 54).

[22] V daném případě měla žalovaná k dispozici posudek lékaře posudkové služby OSSZ a posudek posudkového lékaře žalované, přičemž oba posudky dospěly k závěru, že u stěžovatelky je snížena její pracovní schopnost o 50 %, což odpovídá invaliditě druhého stupně. Krajský soud si z vlastní iniciativy nechal zpracovat posudek posudkové komise žalované, který konstatoval totožný závěr. Stěžovatelka je invalidní pro invaliditu druhého stupně se sníženou pracovní schopností 50 %, přičemž příčinou snížené pracovní schopnosti je její rozvinutá idiopatická retroperitoneální fibróza. Všechny tři posudky odborných subjektů, jejichž podkladem byly mj. i lékařské zprávy MUDr. H., jsou tedy v naprosté shodě v otázce příčin invalidity stěžovatelky, stupně její invalidity, a jsou řádně odůvodněné.

[23] Krajský soud v napadeném rozsudku v dostatečném rozsahu zdůvodnil, proč převzal závěry z posudků posudkové komise, a to na stranách 3 a 4. Jeho rozsudek tedy není v této části nepřezkoumatelný.

[24] K námitce, že byl nesprávně posouzen její zdravotní stav, resp. míra snížené pracovní schopnosti, Nejvyšší správní soud konstatuje, že se jedná o stěžovatelčin subjektivní pocit, který je však v rozporu se třemi shodujícími se objektivními posouzeními odborných lékařů a posudkové komise. V této souvislosti soud odkazuje na rozsudek ze dne 14. 3. 2007, čj. 3 Ads 93/2006 - 88, ve kterém zdejší soud konstatoval, že *„byl-li zdravotní stav žalobce posouzen dvěma posudky posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, shodně uzavřenými s tím, že pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti žalobce činí 35 %, a nikoli - pro plnou invaliditu potřebných - minimálně 66 % (§ 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění), nemá subjektivní přesvědčení žalobce, že je „stoprocentně invalidní“, oporu ve výsledcích dokazování.“* V tomto případě tedy není možné přisvědčit stěžovatelce, že splňuje zákonné podmínky pro přiznání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně, pokud tři odborná posouzení jsou opačného názoru.

[25] Stěžovatelka dále namítala, že se krajský soud nikterak nevypořádal v odůvodnění napadeného rozsudku s odmítnutím návrhu na doplnění dokazování. K tomu Nejvyšší správní soud v první řadě uvádí, že krajský soud nepochybil, pokud návrhu nevyhověl.

V daném případě měl soud k dispozici tři odborné posudky, které se shodovaly ve svých závěrech, a nebylo tedy namístě provádět další dokazování. Situace by byla odlišná, pokud by si odborné posudky odporovaly. V takovém případě by bylo zcela namístě nechat zpracovat revizní znalecký posudek, jenž znovu komplexně zhodnotí zdravotní stav stěžovatelky a vyjádří se k rozporům mezi posudky (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2013, čj. 6 Ads 12/2013 – 22). V posuzovaném případě však žádné rozpory v posudcích nebyly, a proto byl postup krajského soudu správný. K části této námitky ohledně nepřezkoumatelnosti Nejvyšší správní soud opětovně uvádí, že se krajský soud nevyhovění důkaznímu návrhu stěžovatelky řádně a přesvědčivě věnoval na stranách 3 a 4 napadeného rozsudku.

[26] Námitka, že posudková komise nezdůvodnila, proč nelze zdravotní stav stěžovatelky kvalifikovat jako těžkou formu předmětného onemocnění, čemuž by odpovídala invalidita třetího stupně, není rovněž důvodná. Posudková komise řádně zdůvodnila, proč kvalifikovala zdravotní stav stěžovatelky jako invaliditu druhého stupně, přičemž neměla žádnou zákonnou povinnost zdůvodňovat další negativní skutečnosti. Pokud posudková komise řádně zdůvodnila, proč zdravotní stav stěžovatelky podřadila pod invaliditu druhého stupně, zároveň tím vyloučila možné kvalifikování stěžovatelčina zdravotního stavu jakožto invaliditu třetího či prvního stupně. Proto po žalované nelze požadovat, aby zdůvodňovala i tyto skutečnosti, které navíc v napadeném rozhodnutí ani rozhodnutí prvního stupně nebyly vůbec uvedeny.

[27] Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru, že žalovaná správně posoudila zdravotní stav stěžovatelky, a to ke dni vydání svého rozhodnutí. Krajský soud se dostatečně vypořádal s žalobními námitkami stěžovatelky, řádně zdůvodnil své závěry, a napadený rozsudek je tedy plně přezkoumatelný. Kasační stížnost je tedy nedůvodná.

V. Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[28] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů kasační stížnost podle § 110 odst. 1 in fine s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[29] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměla úspěch. Žalované, které by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. července 2015

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu